

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 8 mei 2024
ZAAKNUMMER 1346576
BEHANDELD DOOR E. Bakker
TELEFOON (035) 629 2085
UW KENMERK -
BIJLAGEN 1
BETREFT Bestuurlijke brief 'reflectie op hoofduitgangspunten herindeling Wijdmeren'

Geachte raad,

In onze [collegebrief](#) van 4 april 2024 hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken van verkennende gesprekken met het college van Wijdmeren en de onderzoeken, die wij uitvoeren op basis van de door u vastgestelde '[startnotitie herindeling gemeente Wijdmeren](#)'.

Planning

In lijn met de startnotitie en uw prioriteitenagenda werken wij volgens de volgende bestuurlijke planning:

- 19 juni 2024 beeldvormende sessie
- 3 juli 2024 commissie E&B
- 10 juli 2024 gemeenteraad

Deze planning betekent dat wij in de week van 4 juni 2024 een raadsvoorstel naar uw agendacommissie sturen. Bij het raadsvoorstel worden de vier door u gevraagde onderzoeken gevoegd:

- Impact bestuurs-/samenwerkingskracht
- Impact financiën
- Inwoners- en ondernemersconsultatie
- Impact bedrijfsvoering/organisatie

Vanwege de omvang van technische aard van enkele onderzoeken zullen wij in overleg met uw griffie bezien of het mogelijk is om in aanloop naar de beeldvormende sessie een 'technische avond' te plannen.

Verzoek van het college van Wijdmeren

Ook de gemeenteraad van Wijdmeren neemt voor de zomer besluiten over door hen uitgevoerde [onderzoeken](#). Een van de onderzoeksvragen in Wijdmeren is in hoeverre 'gerede partners' aansluiten op de door de gemeenteraad vastgestelde 'hoofduitgangspunten'. Het college van Wijdmeren heeft het college van Hilversum gevraagd daartoe uiterlijk 8 mei 2024 schriftelijk te reflecteren op deze hoofduitgangspunten.

De brief die wij op 8 mei 2024 aan het college van Wijdmeren hebben verstuurd, sturen wij u graag ter informatie toe. In deze brief beschrijven wij zo feitelijk mogelijk hoe Hilversum naar ons idee anno 2024 aansluit op de uitgangspunten van Wijdmeren. Besluitvorming hierover door de gemeenteraad van Hilversum hebben wij uitdrukkelijk als voorbehoud in de brief opgenomen. De bijgevoegde brief wordt daartoe als bijlage bij ons raadsvoorstel opgenomen.

Voor de inhoud verwijzen wij kortheidshalve naar bijgevoegde brief.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

College van BenW Wijdmeren
Postbus 190
1230 AD Loosdrecht

DATUM 8 mei 2024
ZAAKNUMMER 1346576
BEHANDELD DOOR E. Bakker
TELEFOON (035) 629 2085
UW KENMERK -
BIJLAGEN -
BETREFT **Bouwsteen 'reflectie op hoofduitgangspunten'**

Geacht college,

U heeft ons college gevraagd uiterlijk 8 mei 2024 te reflecteren op uw hoofduitgangspunten voor een herindeling van uw gemeente, als 'bouwsteen' voor een principebesluit van uw gemeenteraad. Wij doen dat graag en vanzelfsprekend onder voorbehoud van goedkeuring door onze gemeenteraad. In deze brief schetsen wij hoe Hilversum naar ons idee anno 2024 op uw hoofduitgangspunten aansluit. Onze gemeenten zijn van waarde voor onze inwoners, ondernemers en organisaties, door oog te hebben voor identiteit en eigenheid en daar ruimte aan te geven. Indien onze gemeenteraden tot een volgende stap in het proces besluiten, is dit een belangrijk aanknopingspunt om met elkaar op een evenwichtige wijze vorm en inhoud te geven aan de toekomstige gemeente.

Hoofduitgangspunten

Uw gemeenteraad formuleerde drie hoofduitgangspunten voor een goede positionering van de dorpen van Wijdmeren in de toekomstige gemeente:

1. Een gemeente die de identiteit en het karakter van de dorpen benut en versterkt, door de inzet van dorpenbeleid en door de voorzieningen op dorpsniveau te behouden en/ of te versterken. Ook faciliteert de nieuwe gemeente het rijke sport- en verenigingsleven en het culturele aanbod.
2. Een gemeente die de groenblauwe omgeving ziet als waardevol en zich inzet om dit kenmerk van de gemeente te behouden, ook bij (bouw)ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en met speciale aandacht voor het platteland en de polders.
3. Een gemeente die waarde hecht aan een goed ondernemersklimaat, met speciale aandacht voor het toerisme, (water)recreatie en de agrarische sector.

Wij kunnen ons goed voorstellen dat in Wijdmeren de vraag leeft: 'als wij ons aansluiten bij een grotere gemeente, welke ruimte is er dan voor onze dorpen, inwoners, ondernemers en organisaties'? Over deze vraag en uw hoofduitgangspunten zijn we al met u op een prettige, constructieve manier in gesprek. Wij zijn in staat om vanuit uw en onze uitgangspunten met elkaar vorm en inhoud geven aan een toekomstige gemeente, die de eigenheid en kwaliteiten van onze dorpen, wijken, gemeenschappen, ondernemers en omgeving omarmen. Het samenvoegen van Wijdmeren en Hilversum is – ondanks de uitdagingen die dat met zich meebrengt – voor onze beide gemeenten een kans om verder te winnen aan veelzijdigheid. In Hilversum hebben we geleerd dat dorpse kwaliteiten (nabijheid, sterke gemeenschappen) en stadse kwaliteiten (goed voorzieningenniveau) elkaar versterken. De zin uit uw uitgangspuntennotitie *"De nieuwe gemeente is er voor de inwoners die haar nodig hebben én deelt de overtuiging dat iedereen elkaar nodig heeft"* onderschrijven wij van harte. Wij lichten dat graag toe in onze reflectie.

Reflectie op uitgangspunten

Uitgangspunt 1: “Een gemeente die de identiteit en het karakter van de dorpen benut en versterkt, door de inzet van dorpenbeleid en door de voorzieningen op dorpsniveau te behouden en/ of te versterken. Ook faciliteert de nieuwe gemeente het rijke sport- en verenigingsleven en het culturele aanbod”.

Uw wens om de identiteiten, kwaliteiten, kracht en karakters van de kernen te benutten en versterken en daarin oog te hebben voor elk van onze inwoners en ondernemers, sluit naadloos aan op de Omgevingsvisie, de sociale visie en het buurtenbeleid in onze gemeente.

In het voorwoord van onze [Omgevingsvisie](#) schrijven we: *“Hilversum koestert bestaande kwaliteiten en gemeenschappen en voegt nieuwe combinaties toe: voor duurzame economische ontwikkeling, een inclusieve samenleving en een gezonde leefomgeving. Oplossingen met kwaliteit en op menselijke maat. Niet alleen in Hilversum, maar ook met omliggende gemeenten en in grotere regionale samenwerkingsverbanden voor zaken die we niet alleen kunnen regelen. Die belofte sluit aan bij de karakteristiek van Hilversum: groot denken en klein doen, samen met inwoners, ondernemers en organisaties”.* De zes hoofdkeuzes van onze Omgevingsvisie zijn op dat toekomstbeeld gebaseerd:

1. Het beste van twee werelden (dorp én stad)
2. Vooral binnen het bestaande bebouwde gebied ontwikkelen
3. Gematigd groeien om sterk te blijven
4. Gebiedsgericht werken met de samenleving
5. De ruimte in de stad vaker meervoudig gebruiken
6. Een gezonde leefomgeving als basis

De drie kernwaarden van onze inclusieve [Sociale Visie](#) zijn vertrouwen, betrokkenheid en eenvoud. *Vertrouwen* gaat over de oprechtheid van inwoners die om ondersteuning vragen en over professionals die ruimte krijgen om maatwerk te leveren. De gemeente moet een veilige plek zijn. Regels staan in dienst van onze inwoners en niet andersom. *Betrokkenheid* leidt tot een gevoel van verbondenheid met anderen, waardoor we iets voor de ander over hebben. We stimuleren de groei van onderlinge verbondenheid. Vrijwilligers, mantelzorgers, bewonersinitiatieven, verenigingen, religieuze instellingen, maatschappelijke organisaties, sportverenigingen, culturele instellingen, onderwijsinstellingen en ondernemers spelen daar een cruciale rol in. *Eenvoud* gaat over de manier waarop we onze inwoners benaderen en de wijze waarop wij omgaan met de hulpvragen van onze inwoners.

De beweging ‘naar de wijk’ maken we al een tijd. Niet voor niets is het gebiedsgericht werken een leidend principe in onze recente Omgevingsvisie. Voor elk gebied onderzoeken we: wat kan er en wat is er nodig? In het operationele buurtenbeleid werken we dagelijks aan thema’s en maatwerk per gebied, op basis van [wijkenanalyses](#) en wijkplannen, door het ondersteunen van [wijkinitiatieven](#) met een eigen [wijkenbudget](#) en met zichtbare vertegenwoordigers. De contacten met de buurt- en wijkverenigingen zijn intensief. De burgemeester en wijkwethouders zijn zichtbaar op alle plekken op belangrijke momenten. Elke wijk heeft een wijkagent, wijk-BOA en wijkregisseur, die goed vergelijkbaar zijn met de dorpscoördinatoren in Wijdmeren. Ook het welzijnswerk is wijkgericht georganiseerd. Aan de wijkbudgetten zijn recent groenbudgetten toegevoegd, zodat inwoners invloed hebben op de besteding. Dit hoort bij de bredere beweging om het beheer en onderhoud meer in de wijken te leggen. Die beweging voeren we ook door in nieuw beleid, zoals mobiliteit, warmtetransitie, economie en duurzaamheid. Wij investeren veel in het betrekken van inwoners, ondernemers en organisaties.

Wij werken vanuit duidelijk [buurtenbeleid](#). Daarin staat: *“De gemeente Hilversum vindt het wijkgericht werken ontzettend belangrijk. Doel is dat de betrokkenheid van inwoners bij hun eigen omgeving wordt vergroot, vanuit de visie dat daarmee sterkere buurten ontstaan, die verantwoordelijkheid kunnen en willen nemen voor zaken die de eigen wijk aangaan”.* Allebei werken we dus al samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen aan krachtige gemeenschappen op prettige plekken. Die plekken zijn in Hilversum net zo divers als de verschillende dorpen in Wijdmeren: in bebouwing, voorzieningenniveau, bevolkingssamenstelling en openbare ruimte. Veel inwoners identificeren zich sterk met ‘hun’ dorp, wijk of buurt. Daar speelt een groot deel van het sociale leven

zich af, word je als mens gezien en zijn de dagelijks benodigde voorzieningen dichtbij. Wie wil verhuizen, doet dat het liefst 'in de buurt', bij de mensen en plek die ze kennen en waarderen. Sterke wijken, buurten of kernen zijn krachtig, met inwoners die met elkaar tegen een stootje kunnen en die met elkaar en onze gemeenten aan de slag kunnen met de uitdagingen van deze tijd.

Wij schreven dat het samenvoegen van Wijdmeren en Hilversum een kans voor beide gemeenten is om te winnen aan diversiteit. Zo brengt het een hele andere inspraakdynamiek met zich mee, die voor beide gemeenten goed kan zijn en mogelijk resulteert in nieuwe, moderne vormen van participatie en representatie. Wij kunnen elkaars bewegingen versnellen, zoals in het sociaal domein. We kunnen leren van elkaars werkwijzen en denken in Hilversum en Wijdmeren vanwege demografische ontwikkelingen allebei al na over de vraag welke voorzieningen in de toekomst nodig zijn, zowel op het niveau van de hele gemeente als op het niveau van kernen, wijken en buurten. Denk aan zorg, scholen, cultuur, evenementen, verenigingen, sport, winkels, bibliotheken en ontmoetingsplekken. Dit is goed samen verder op te pakken.

Ten slotte valt op dat Wijdmeren en Hilversum evenveel uitgeven aan cultuur en sport, afgemeten aan de uitgaven en personele inzet. Beide gemeenten gaven in 2023 per inwoner € 233,- uit aan sport, cultuur en recreatie en zetten 2% van hun formatie direct in voor sport, cultuur en recreatie. We denken dat sport en cultuur als 'verbindende schakels' kunnen werken in het verdere proces van herindeling.

Uitgangspunt 2: "Een gemeente die de groenblauwe omgeving ziet als waardevol en zich inzet om dit kenmerk van de gemeente te behouden, ook bij (bouw)ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en met speciale aandacht voor het platteland en de polders".

Een gehoorde zorg dat Hilversum Wijdmeren interessant vindt om extra woningen te bouwen of verkeersstromen te verleggen, nemen we graag direct weg. Uit de Omgevingsvisies van [Wijdmeren](#) en [Hilversum](#) blijkt duidelijk dat beide gemeenten eigen opgaven binnen hun eigen bestaande bebouwde gebied opvangen. Dat doen zij om het omliggende landschap te kunnen beschermen en versterken. Uit onderzoeken onder inwoners komt steeds naar voren dat zij de kwaliteit van landschap erg waarderen. In Hilversum is dat het unieke landschap van bos en hei. In Wijdmeren is dat het unieke waterrijke en agrarische gebied waarin de dorpen zich bevinden. Onze uitdagingen zijn vergelijkbaar: het verbeteren van de natuurkwaliteit (water, veen, akkers, bos, hei) én ruimte vinden voor wonen, economie en werk en voorzieningen voor onze gemeenschappen. We hebben beide oog voor cultuurhistorische kwaliteiten in het bebouwd gebied en de landschappen; bestaande bebouwing kan slim benut worden en nieuwbouw moet passend zijn bij de unieke gebiedskwaliteiten.

Hilversum en Wijdmeren hebben specifieke en uitgebreide ervaring in complexe planprocessen binnen bestaand bebouwd gebied, zowel inhoudelijk als qua participatie. Wanneer wij onze kennis en kunde bundelen, kunnen we met elkaar betere oplossingen bedenken. We noemen een voorbeeld. Hoewel het omliggende landschap evident verschilt (Wijdmeren = veen, water en agrarische gronden, Hilversum = zand, bos en hei) is er op het gebied van water een stevige relatie tussen de hoger gelegen flank van de Utrechtse heuvelrug, waar vandaan water naar het lager gelegen veengebied stroomt. In het onderzoek [Toekomstbestendige Heuvelrug](#) trekken we daarom al samen op. We kijken daarbij niet alleen naar uitdagingen, maar ook naar kansen, bijvoorbeeld voor de energietransitie. Daarbij zijn wij ons ervan bewust dat wij niet van nature een uitgebreide en specialistische kennis van het beheer van groot water hebben, zoals die er in Wijdmeren al wel is.

Uitgangspunt 3: "Een gemeente die waarde hecht aan een goed ondernemersklimaat, met speciale aandacht voor het toerisme, (water)recreatie en de agrarische sector".

Beide gemeenten huisvesten een unieke economische sector, die in vergelijking met Nederland bovengemiddeld aanwezig is. In Wijdmeren is dat het toerisme en recreatie rondom water, in Hilversum is dat de creatieve sector en in het bijzonder de mediasector. Beide gemeenten kennen daarmee de betekenis van een bijzondere economische sector voor de identiteit en welvaart in de

gemeente en wat er voor nodig is om zulke sectoren te ondersteunen. Onze economische agenda's zijn op die manier vergelijkbaar.

Hilversum en Wijdmeren dragen voor een groot deel al de unieke aantrekkelijke groenblauwe propositie uit de [samenwerkingsagenda](#) van de regio Gooi en Vechtstreek en de Provincie Noord Holland. De agrarische sector is daarbij een onmiskenbare kwaliteit, verbonden aan het unieke landschap. De toeristische/recreatieve sector van Wijdmeren kan profiteren van de citymarketing en stevige organisatorische ondersteuning in Hilversum, die uitgaat van goede dienstverlening, interactiviteit in besluitvorming en verbinding met grotere economische agenda's en investeringsfondsen, ook in het Utrechtse. Omgekeerd kunnen bedrijven in Hilversum profiteren van een steviger samenwerking met de sterke toeristische/recreatieve sector in Wijdmeren. Beide gemeenten zoeken naar meer ruimte voor bedrijvigheid en een sterkere verbinding met onderwijs, in het bijzonder voor praktijkgeschoold werk. We zien verder kansen voor het in samenhang ontwikkelen en verduurzamen van bedrijventerreinen. Voor een nieuwe gemeente is het interessant om verder te onderzoeken of de sectorstructuur verder complementair is en of door het combineren van netwerken nieuwe kansen ontstaan. Dit alles kan bijdragen aan een bloeiende economie en werkgelegenheid.

Beelden over het vervolg

Begin juli 2024 besluiten onze gemeenteraden over de conclusies uit verschillende onderzoeken en de betekenis daarvan voor een vervolg. Als onze gemeenteraden besluiten over het zetten van een volgende stap, begint een bijzondere tijd waarin we met elkaar optrekken richting een goede start van de toekomstige gemeente, terwijl er twee 'winkels' open blijven. Zo'n situatie duurt tot het moment waarop de nieuwe gemeenteraad voor de heringedeelde gemeente verantwoordelijk is.

In een volgende fase zien wij het als onze verantwoordelijkheid om ons 'huiswerk' zo goed mogelijk te doen. Hoe beter we daarin samen optrekken, hoe beter de start van een toekomstige gemeente zal zijn. Een vervolgstap kan het opstellen van een herindelingsontwerp zijn, waarin gemeenteraden en colleges met elkaar uitgangspunten voor de toekomstige gemeente formuleren en inkleuren, bijvoorbeeld over bestuur, democratie, participatie en zeggenschap, dienstverlening, bedrijfsvoering, financiën en inhoudelijke onderwerpen. Mogelijk is ook verder onderzoek nodig naar de condities waaronder een herindeling haalbaar is, al dan niet in samenspraak met Provincie en Rijk.

In onze startnotitie opperden wij een aantal ideeën om onze gemeenteraden in een volgende fase goed in positie te brengen, zoals het instellen van een begeleidingsgroep voor onderzoeken, of 'zwaardere' vormen als een regiegroep of een fusieraad voor het afstemmen van besluiten. In ieder geval zal het in een volgende fase van belang zijn bij onze raadsvoorstellen ook de impact op de toekomstige gemeente in beeld te brengen. Wij denken hier graag met u en onze gemeenteraden verder over na.

Tot slot

Wij hopen dat deze brief u helpt om uw gemeenteraad te adviseren. In beide gemeenten komt deze bouwsteen naast andere bouwstenen (financiën, samenwerkingskracht, bedrijfsvoering) te liggen en nemen onze gemeenteraden daarover een formeel standpunt in. Wij kijken tot die tijd in ieder geval uit naar het vervolg van onze prettige en constructieve gesprekken.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top